

Nd.

118. Frumvarp

til laga um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í samkomulagi um viðskiptamál milli Íslands og Noregs.

Flutningsm.: Ásgeir Ásgeirsson.

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að samkomulag það, er undirritað var í Oslo þann 17. sept. 1932 milli Íslands og Noregs og prentað er sem fylgiskjal með lögum þessum, um fiskiveiðahagsmunum Norðmanna á Íslandi og innflutninginn á söltuðu islenzku kindakjöti til Noregs, skuli koma í gildi.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Fylgiskjal.

Undirritaðir, sem hafa til þess fullt umboð ríkisstjórna sinna, hafa orðið ásáttir um eftirfarandi samkomulag:

I. kafli. Fiskiveiðahagsmunir Norðmanna á Íslandi.

1. grein. Hinar norsku sildarverksmiðjur, sem nú eru á Íslandi, er heimilt að reka áfram.

2. grein. Auk þess, sem islenzkum sildarverksmiðjum er almennt heimilt að kaupa við og við nýja sild af erlendum fiskiskipum (að svo miklu leyti sem þetta getur samrýmt 3. gr. fiskiveiðalaganna), er norsku sildarverksmiðjunum, sem nefndar eru í 1. gr., heimilt að gera samninga, er gilda ákveðið sildveiðatímabil, við eins mörg erlend fiskiskip eins og þær kynnu að óska, um kaup á nýrri sild til bræðslu. Það sildarmagn, sem norsk verksmiðja tekur á móti samkvæmt

Undertegnede dertil behørig hemyndigede av sine respektive regjeringer er kommet overens om følgende overenskomst:

Kap. I. De norske fiskeriinteresser ved Island.

Art. 1. Det tillates fortsatt drift av nuværende norske sildoljefabrikker på Island.

Art. 2. Ved siden av de islandske sildoljefabrikkers almindelige rett til leilighetsvis (innenfor rammen av fiskerilovens Prgr. 3) å opkjøpe fersk sild fra fremmede fiskefartøier tillates det de i art. 1 nevnte norske sildoljefabrikker å avslutte sesongkontrakter med det antall fremmede fiskefartøier som de måtte ønske, om levering av fersk fabrikkisild. Det sildkvantum som vedkommende norske fabrikk mottar på slike sesongkontrakter og ved leilighetsvis innkjøp

slikum samningum, að viðbættu því, sem verksmiðjan kynni að kaupa við og við frá erlendum fiskiskipum, má þó ekki samanlagt fara fram úr 60% af bræðslusild verksmiðjunnar á því sildveiðatímabili.

3. *grein.* Norskum sildveiðaskipum er heimilt að þurrka og gera við veiðarfæri sín á Siglufjarðar- og Akureyrarhöfn. Meðan á því stendur skal skipið, sem í hlut á, liggja við akkeri eða festar, og hafa uppi merki, sem nánar verður ákveðið.

4. *grein.* Norskum sildveiðaskipum skal heimilt að fara með veiðarfæri sín í land og gera við þau á Akureyri og Siglufirði. Meðan á því stendur skal skip það, sem í hlut á, liggja við akkeri eða festar, og hafa uppi nánar ákveðið merki.

5. *grein.* Norskum fiskiskipum er heimilt að nota veiðibáta sína til flutninga og vatnstöku í Reykjavík, á Ísafirði, Skagaströnd, Siglufirði, Krossanesi, Akureyri, Raufarhöfn, Seyðisfirði, Eskifirði, í Vestmannaeyjum og Hafnarfirði, en til vatnstöku þó því aðeins, að það komi ekki í bága við einkarétt til afhendingar vatns.

6. *grein.* Norskum fiskiskipum, sem afhenda ekki sild til söltunar í móðurskip eða í annað erlent skip, skal heimilt að selja í land til söltunar alls 500 tonnur af reknetaskipi hverju og 700 tonnur af snurpunótaskipi.

Fyrir norsk fiskiskip, sem uppfylla þetta skilyrði og hafa gert samning yfir sildveiðatímabil við sildarverksmiðju á Íslandi, bækkar þessi tunnutaala upp í 700 tonnur fyrir reknetaskip og 1200 tonnur fyrir snurpunótaskip.

Ef þessi söluheimild verður afnumin eða torvelduð með sérstökum laga-

fra fremmede fiskefartøier, skal dog tilsammen ikke overstige 60% av fabrikkens råstofforbruk i sesongen.

Art. 3. Norske sildfiskefartøier tillates å tørre og efterse sine fiskeredskaper under ophold i Siglufjord og Akureyri. Under dette arbeide skal vedkommende fartøi være forankret eller fortøiet og føre nærmere fastsatt signalflagg.

Art. 4. Norske sildfiskefartøier tillates å ilandbringe og reparere sine fiskeredskaper i Siglufjord og Akureyri. Under dette arbeide skal vedkommende fartøi være forankret eller fortøiet og føre nærmere fastsatt signalflagg.

Art. 5. Norske fiskefartøier tillates å benytte sine fangstbåter til transport og vannfylling i Reykjavik, Isafjord, Skagastrand, Siglufjord, Krossanes, Akureyri, Raufarhavn, Seydisfjord, Eskefjord, Vestmannöyane og Havnafjord, vannfylling dog kun forsåvidt det ikke strider mot etablert monopol på vannforsyningen.

Art. 6. De norske fiskefartøier som ikke leverer sild til salting på moderskib eller på annet fremmed fartøi tillates å selge iland til salting ialt 500 tønner og 700 tønner pr. skib, henholdsvis for drivgarns- og snurpenotfartøier.

For de norske fiskefartøiers vedkommende som foruten å oppfylle denne betingelse også har sesongkontrakt med sildoljefabrikk på Island forhøies det nevnte kvantum til henholdsvis 700 tønner og 1200 tønner.

Såfremt denne adgang opheves eller vanskeliggjøres ved særlige lovbestem-

ákvæðum eða öðrum fyrirmælum yfirvalda, getur norska stjórnin, þrátt fyrir ákvæði 18. greinar, hvenær sem er sagt upp samningi þessum með 3 mánaða fyrirvara.

7. grein. Norskum fiskiskipum, sem ekki láta af hendi sild til söltunar í móðurskip eða annað erlent skip, og hafa gert samning yfir sildveiðatímabil við sildarverksmiðju á Íslandi, skal heimilt að húlka afla sinn og það, sem til útgerðarinnar þarf, á höfnunum á Siglufirði og Akureyri. Hlutaðeigandi hafnarstjórn skal fyrirfram tilkynnt, að slík hülkun fari fram, og skipið, sem í hlut á, skal, meðan á verkinu stendur, liggja við akkeri eða festar og hafa uppi nánar ákveðið merki.

8. grein. Norsk fiskiskip greiða afgreiðslugjald og vitagjald einungis þegar þau koma frá útlöndum.

9. grein. Það telst ekki viðkoma í útlöndum, er sildveiðaskip hefir samband við annað skip utan landhelgi, ef hið siðarnefnda skipið hefir einnig greitt lögboðin gjöld á Íslandi á veiðitímanum, og hefir ekki síðar haft samband við útlönd eða við önnur skip, sem beint eða óbeint hafa haft samband við útlönd eftir að hin lögboðnu gjöld voru innt af hendi. Sýna ber skilríki fyrir þessu frá skipstjóra hins skipsins.

10. grein. Nú varpar skip akkerum utan löggiltra hafna, og greiðast þá ekki opinber gjöld, ef skipið hefir ekki samband við land.

11. grein. Norsk fiskiskip, sem leita neyðarhafnar á Íslandi, skulu aðeins greiða venjuleg gjöld fyrir tollskoðun og heilbrigðiseftirlit, og hafnsögumannsgjald og hafnargjöld o. þvl. aðeins ef um slík afnot er að ræða.

meiser eller andre forføininger fra myndighetenes side, skal den norske regjering uansett bestemmelsene i art. 18., nårsomhelst kunne opsigte denne overenskomst med 3 måneders varsel.

Art. 7. De norske fiskefartøier som ikke leverer sild til salting på moderskib eller på annet fremmed fartøi, og som har sesongkontrakt med sildoljefabrikker på Island, tillates å foreta omstuving av egen last av fangst og utrustning under ophold i Siglufjord og Akureyri. Dette arbeide skal på forhånd anmeldes til vedkommende havnemyndigheter, og under arbeidet skal fartøiet være forankret eller fortøiet og føre nærmere fastsatt signalflagg.

Art. 8. Klareringsavgift og fyravgift avkreves norske fiskefartøier kun ved anløp fra utlandet.

Art. 9. Det regnes ikke som anløp av utlandet når et sildfiskefartøi har forbindelse med annet fartøi utenfor territorialgrensen såfremt vedkommende annet fartøi også har innklart på Island i sesongen og ikke senere har hatt forbindelse med utlandet eller med fartøier som har hatt direkte eller indirekte forbindelse med utlandet efter innklarerer på Island. Bevidnelse herom må foreligge fra det annet fartøis fører.

Art. 10. Ved opankring utenfor legale islandske havner skal norske fiskefartøier ikke avkreves avgifter, såfremt skibet ikke har forbindelse med land.

Art. 11. Norske fiskefartøier som søker nødhavn på Island avkreves kun de vanlige avgifter for toll- og sundhetseftersyn samt i tilfelle av virkelig benyttelse los- og havneavgifter o. lign.

12. grein. Norsk fiskiskip, sem geta sannað, að þau hafi rekið inn í landhelgi vegna straums og/eða storms, skulu ekki sæta ákæru, ef það er ljóst af öllum atvikum, að þetta hafi ekki átt sér stað vegna stórkostlegs gáleysis eða ásetnings, í þeim tilgangi að veiða eða verka aflann innan landhelgi, enda sé þessu kippt í lag svo fljótt sem auðið er.

13. grein. Ef norskt fiskiskip vill ekki greiða sekt, heldur óskar að dómur gangi, skal skipinu þegar sleppt, gegn geymslufjárgreiðslu, en ekki haldið þar til dómur fellur.

II. kafli. Innflutningurinn á söltuðu íslenzku kindakjöti til Noregs.

14. grein. Aðalinnflutningstollurinn skal strax lækkaður niður í 15 aura pr. kg., að viðbættum venjulegum viðaukum, fyrir innflutningsmagn, er nemi allt að 13000 tunnum árið 1932—1933.

15. grein. Eins fljótt og unnt er verður lagt fyrir Stórþingið frumvarp um lækkan á aðaltollinum niður í 10 aura pr. kg., og um heimild til þess að endurgreiða íslenzku ríkisstjórninni mismun þess tolls, sem greiddur hefir verið, þ. e. 15 aura aðaltolli pr. kg., og tollsins samkvæmt nýja aðaltollinum, í báðum tilfellum með venjulegum viðaukum, og að því er snertir innflutningsmagn, er nemi 13000 tunnum árið 1932—1933.

16. grein. Nýi aðaltollurinn, 10 aurar pr. kg., skal gilda framvegis um eftirfarandi innflutningsmagn af söltuðu íslenzku kindakjöti:

- a) Árið 1933—34 fyrir 11500 tunnur, en af þeim flytjst ekkert inn frá 1. júlí til 15. október, 8000 tunnur

Art. 12. Det skal ikke innledes rettslig forføining mot norske fiskefartøier som kan bevise å være drevet inn på sjöterritoriet på grunn av strøm og/eller storm hvis det av alle omstendigheter med tydelighet fremgår at dette ikke er gjort ved grov uaktksomhet eller forsetlig i den hensikt å fange eller tilvirke fangst innenfor territorialgrensen og såfremt forholdet hurtigst mulig bringes i orden.

Art. 13. Hvis norsk fiskefartøi ikke vedtar böteforlegg men ønsker dom, skal fartøiet straks frigis mot depositum og ikke fastholdes inntil dom faller.

Kap. II. Innførsel av saltet islandsk saukjøtt i Norge.

Art. 14. Tollen nedsettes straks til 15 öre pr. kg. i grunnsats med vanlige tariffmessige tillegg ved fortolling i 1932/33 av inntil 13.000 tønner.

Art. 15. Snarest mulig fremsettes det forslag for Stortinget om nedsettelse av grunnsatsen til 10 öre pr. kg. og om bemyndigelse til å tilbakebetale til den islandske regjering forskjellen mellom på den ene side erlagt toll efter en grunnsats av 15 öre pr. kg. og på den annen side tollen efter den nye grunnsats, begge med vanlige tariffmessige tillegg for et importkvantum på 13.000 tønner i 1932—33.

Art. 16. Den nye grunnsats av 10 öre pr. kg. gjøres fremtidig gjeldende ved fortolling av følgende mengder saltet islandsk saukjøtt:

- a) I sesongåret 1933—34 for 11500 tønner, hvorav intet i tiden 1. juli — 15. oktober, 8.000 tnr. i

- frá 16. október til 31. desember, og það, sem eftir er, frá 1. janúar til 30. júní.
- b) Árið 1934—35 fyrir 10000 tonn, en af þeim flytjist ekkert inn frá 1. júlí til 15. október, 7000 tonn frá 16. október til 31. desember, og það, sem eftir er, frá 1. janúar til 30. júní.
- c) Árið 1935—36 fyrir 8500 tonn, en af þeim flytjist ekkert inn frá 1. júlí til 15. október, 6000 tonn frá 16. október til 31. desember, og það, sem eftir er, frá 1. janúar til 30. júní.
- d) Árið 1936—37 fyrir 7000 tonn, en af þeim flytjist ekkert inn frá 1. júlí til 15. október, 5000 tonn frá 16. október til 31. desember, og það, sem eftir er, frá 1. janúar til 30. júní.
- e) Árið 1937—38 og síðar fyrir 6000 tonn, en af þeim flytjist ekkert inn frá 1. júlí til 15. október, 5000 tonn frá 16. október til 31. desember, og það, sem eftir er, frá 1. janúar til 30. júní.
- tíðin 16. október — 31. desember og restin í tíðin 1. janúar — 30. júní.
- b) Í sesongárinu 1934—35 for 10.000 tönner, hvorav intet i tiden 1. juli — 15. oktober, 7.000 tnr. i tiden 16. oktober — 31. desember og resten i tiden 1. januar — 30. juni.
- c) Í sesongárinu 1935—36 for 8.500 tönner, hvorav intet i tiden 1. juli — 15. oktober, 6.000 tnr. i tiden 16. oktober — 31. desember og resten i tiden 1. januar — 30. juni.
- d) Í sesongárinu 1936—37 for 7.000 tönner, hvorav intet i tiden 1. juli — 15. oktober, 5.000 tnr. i tiden 16. oktober — 31. desember og resten i tiden 1. januar — 30. juni.
- e) Í sesongárinu 1937—38 og senere for 6.000 tnr., hvorav intet i tiden 1. juli — 15. oktober, 5.000 tönner i tiden 16. oktober — 31. desember og resten i tiden 1. januar — 30. juni.

III. kafli. Gildistaka og uppsögn.

17. grein. Samningur þessi gengur í gildi og endurgreiðslan samkvæmt 15. grein fer fram, þegar eftirfarandi skilyrði eru fyrir hendi:

þegar Stórþingið hefir tekið ályktun í samræmi við 15. grein hér á undan,

þegar Alþingi hefir, ef með þarf, samþykkt nauðsynlegar breytingar á fiskiveiðalöggjöfinni,

þegar samningum milli landanna hefir verið komið í lag, annaðhvort með afturköllun uppsagnarinnar af Íslands hálfu, eða með því að gera nýjan verzlunar- og siglingasamning, er

Kap. III. Ikrafttredelse og opsigelse.

Art. 17. Nærværende overenskomst træder i kraft og den i art. 15 omhandlede tilbagebetaling af tollforskellen finder sted,

når Stortinget har fattet beslutning overensstemmende med foranstående art. 15,

når Altinget har fattet beslutning om eventuelle nødvendige endringer i fiskeriloven,

når traktatforholdet mellem de to land er ordnet enten ved tilbagekallelse af opsigelsen fra Islands side eller ved avsluttelse af en ny handels- og sjøfartstraktat bygget på de samme prin-

byggja á sömu meginreglum og samningum og yfirlýsingum, sem nú eru í gildi, en hefir verið sagt upp,

og ekki seinna en 15. apríl 1933.

18. grein. Samningi þessum getur hvort ríkið fyrir sig sagt upp með 6 mánaða fyrirvara, þó þannig, að af Íslands hálfu má ekki segja upp samningnum þannig, að hann gangi úr gildi á tímabilinu 1. júní til 30. september, og frá Noregs hálfu ekki þannig, að hann gangi úr gildi á tímabilinu 1. október til febrúarloka.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir skrifað nafn sitt undir samkomulag þetta, sem er gert í tveimur eintökum á íslenzku og tveimur eintökum á norsku.

Oslo, þann 17. september 1932.

Fyrir Ísland: Ólafur Thors.
Jón Árnason.

Fyrir Noreg: T. Anderssen-Rysst.
S. Johannessen.

Stefán Þorvarðsson.

Johan Askeland.

sipper som de nugjeldende, opsagte konvensjoner og deklarasjoner, og senest 15. april 1933.

Art. 18. Nærværende overenskomst kan opsies med 6 måneders varsel av hver av de to stater, dog skal opsigelse fra norsk side ikke kunne finne sted slik at overenskomsten utløper i tiden 1. oktober til utgangen av februar eller fra Islands side slik at overenskomsten utløper i tiden 1. juni til 30. september.

Til bekreftelse herav har undertegnede underskrevet denne overenskomst, som er utferdiget i 2 eksemplarer på norsk og i 2 eksemplarer på islandsk.

Oslo, den 17. september 1932.

For Norge: T. Anderssen-Rysst.
S. Johannessen.

Johan Askeland.

For Island: Ólafur Thors.
Jón Árnason.

Stefán Þorvarðsson.

Greinargerð.

Eins og kunnugt er, var á Alþingi þann 6. júní 1932 gerð svo bljóðandi þingsályktun um verzlunar- og siglingasamninga við Noreg:

„Alþingi skorar á ríkisstjórnina að athuga, hvort ekki sé ástæða til að segja upp gildandi verzlunar- og siglingasamningum við Noreg“.

Þingsályktunartillagan var flutt af utanríkismálanefnd, og í framsögu-ræðu fyrir tillögunni var gerð grein fyrir tildrögum málsins, sem voru fyrst og fremst þau, að norska stjórnin hafði, þann 11. febrúar 1932, sagt upp kjöttolls-samkomulaginu frá 1924 — en við það tvöfaldaðist tollurinn á íslenzku saltkjöti í Noregi — og að ekki hafði tekizt að fá norsku stjórnina til þess að hefja samningaumleitunir af nýju um kjöttollinn.

Eftir samþykkt þingsályktunartillögunnar voru enn gerðar tilraunir til þess að ná viðunandi samkomulagi við norsku stjórnina um kjöttollsmálið, en þegar þær tilraunir reyndust árangurslausar, ákvað ríkisstjórnin að segja upp gildandi verzlunar- og siglingasamningum við Noreg. Var þetta gert með erindi til norsku ríkisstjórnarinnar, dags. 8. júní 1932, og þar með sagt upp almenna verzl-

unar- og siglingasamningnum frá 2. nóv. 1826, með viðaukayfirlýsingum frá 13. júní 1856 og 19. jan. 1865, þannig að þessir samningar hætta að gilda þann 8. júlí 1933. Um leið var og sagt upp yfirlýsingu um gagnkvæman rétt til strand-siglinga frá 16. apríl 1858, en uppsagnarfresturinn var þar 6 mánuðir, svo að yfirlýsingin hætti að gilda þann 8. jan. þ. á. (samanber þó síðar).

Í sambandi við uppsögn þessara samninga var fastmælum bundið milli islenzku og norsku ríkisstjórnanna að hefja sem fyrst samninga um viðskiptamál landanna, einkum toll á isl. saltkjöti í Noregi og sildveiðar Norðmanna hér við land. Samkvæmt þessu hófust samningaumræður hér í Reykjavík þann 26. júlí f. á. og stóðu yfir til 11. ágúst. Var þeim síðar haldið áfram í Oslo, frá 30. ágúst til 16. sept., og lauk þar með því, að undirritað var samkomulag það, sem prentað er hér að framan.

Eins og sést á 17. grein samkomulagsins, er það meðal annars skilyrði fyrir gildistöku þess, að Alþingi hafi samþykkt nauðsynlegar breytingar á fiskiveiðalöggjöfinni, ef með þarf.

Annað skilyrði er það, að Stórþingið hafi gert ályktun um að lækka aðaltollinn á söltuðu kindakjöti niður í 10 auru pr. kg. En með því að fresturinn, sem settur er fyrir því að samkomulagið gangi í gildi, er nú orðinn stuttur, þ. e. 15. apríl næstkomandi, og ríkisstjórnin hefir ekki fengið tilkynningu um, að kjöttollurinn hafi verið lækkaður í Noregi, þykir bezt við eiga, að umrætt samkomulag sé lagt fyrir Alþingi á þann hátt sem hér er gert.

Um hin einstöku ákvæði samkomulagsins skal eftirfarandi tekið fram:

I. Ákvæðin um fiskiveiðahagsmuni Norðmanna á Íslandi:

Um 1. gr.

Krossanesverksmiðjan hefir starfað óhindrað hér frá upphafi, og er þar eigi um neina breytingu að ræða. Aftur er *Raufarhafnarverksmiðjan* reist án heimildar, en hefir þó verið liðið að starfa.

Um 2. gr.

Samkvæmt samningnum frá 1924 hafði *Krossanesverksmiðjan* ótakmarkaða heimild til að kaupa afla af erlendum skipum. Eftir 1924 höfðu islenzk stjórnarvöld þó smátt og smátt þrengt að verksmiðjunni, og var svo komið, að verksmiðjan fékk ekki að kaupa nema 40% af notapörf sinni af erlendum skipum á síðastliðnu sumri. Norðmenn héldu því fram, að þetta væri samningsrof, en af Íslands hálfu þótti rétt að hækka heimildina upp í 60%, til samkomulags. Noti verksmiðjan heimildina til fulls, er með því dregið úr sölumöguleikum islenzkra sildveiðiskipa, en þó eigi svo verulegu máli skipti, og eigi meir en svo, að sé miðað við verðlag síðasta árs, lokast markaður fyrir svo sem 50–60 þúsund króna virði af bræðslusild árlega. Í þessu sambandi þykir rétt að geta þess, að meðan heimild *Krossanesverksmiðjunnar* var ótakmörkuð til að fullnægja allri notapörf sinni með kaupum af erlendum skipum, höfðu Íslendingar ekki umráð yfir neinum bræðslustöðvum, og áttu því eigi í önnur hús að venda um aflasölu til bræðslu. Nú er sú breyting á orðin, að Íslendingar ráða yfir 3 stór-

um verksmiðjum, sem sé Ríkisverksmiðjunni á Siglufirði, Hesteyrar- og Sól-
bakkaverksmiðjunum.

Um 3. og 4. gr.

Enda þótt erlend fiskiskip hafi til þessa ekki öðlzt með íslenskri löggjöf
eða leyfi ríkisstjórnar Íslands neina almenna heimild til þess að bæta veiðar-
færi á íslenskum höfnum eða flytja þau í land í því skyni, þá mun slíkt hafa
fram farið, a. m. k. að því er snertir þurrkun og bætingu á sildarnótunum og net-
um á höfnum inni, og hefir það verið óátalið. Þó eru þess dæmi, að þetta hefir
beinlínis verið leyft, samanber m. a. stjórnarleyfi til handa norskum skipstjóra
til að bæta sildarnet á Siglufjarðarhöfn.

Um 5. gr.

Í samkomulaginu frá 1924 er Norðmönnum veitt heimild til að nota sild-
arbátana til flutnings á öllum íslenskum höfnum. Af Íslands hálfu var því
haldið fram, að engin nauðsyn bæri til að hafa heimildina svo viðtæka, og var
því leitast við að þinda hana við þá staði eina, sem fullnægðu þessari þörf Norð-
manna sæmilega, en heimildin aftur á móti felld niður alstaðar þar, sem þörf-
in þótti ekki jafnbryn, en hinsvegar gat verið hætta á misnotkun í þágu land-
helgisveiða. Er hér um allverulega skerðingu að ræða á eldri réttindum Norð-
manna.

Um 6. gr.

Með þessum ákvæðum er að sumu leyti rýmkaður nokkuð sá réttur, sem
útlend skip hafa til að selja sild í land, því þeim hefir aðeins verið leyft að selja
500—700 tn. Hinsvegar eru og í þessari grein settar nýjar takmarkanir. Leyfið
til þess að selja 500 eða 700 tonn í land er því skilyrði bundið, að skipið af-
hendi ekki sild til söltunar í móðurskip eða í annað erlent skip, og má ætla, að
það reynist takmörkun frá því, sem nú er. Til þess að leyfilegt sé að selja 700
eða 1200 tonn í land, er auk þess það skilyrði sett, að veiðiskipið hafi gert
samning yfir sildveiðatímabil við sildarverksmiðju á Íslandi. Þetta skilyrði set-
ur því enn meiri takmarkanir fyrir því, að erlend skip geti notað sér samnings-
ákvæðin til aukinnar sildarsölu í land, og þykir ekki líklegt, að af hljótist aukin
sala svo verulegu nemi. Hinsvegar er höfuðtilgangur með þessum ákvæðum sá,
að losna við hin svokölluðu móðurskip. Halda Norðmenn því fram, að með komu
þeirra hafi sildveiðar Norðmanna færzt yfir í hendur stór-kapitalismans, en
bæði sé það gagnstætt þróun norskra fiskiveiða, og hafi auk þess orðið til þess
að auka sildveiðarnar, en það skaði sameiginlega hagsmuni Íslendinga og Norð-
manna.

Um 7. gr.

Hingað til hefir ekki verið talið heimilt að búlka afla og útgerðarvörur á ís-
lenskum höfnum, og er því hér um nýmæli að ræða. Er þessi heimild þó aðeins
veitt á tveimur höfnum, og takmörkun bundið, hvaða veiðiskip geta notfært sér
heimildina, og ákvæði sett til þess að tryggja, að misnot eigi sér ekki stað.

Um 8. gr.

Afgreiðslugjald og vitagjald til ríkissjóðs greiðist aðeins þegar erlend fiskiskip koma frá útlöndum, og er því ekki um neina breytingu að ræða.

Um 9. gr.

Um þetta eru engin sérstök lagaákvæði, en lögín hafa verið skilin á þennan hátt, og er því ekki um nýmæli að ræða.

Um 10. gr.

Er samkvæmt gildandi lögum.

Um 11. gr.

Skip, sem leita neyðarhafnar, greiða ekki vitagjald. Samkvæmt þessu ákvæði fellur afgreiðslugjaldið einnig niður, þegar svo stendur á. Þó skal í þessu sambandi á það bent, að erlend fiskiskip greiða afgreiðslugjald aðeins einu sinni á ári, sbr. lög nr. 22/1931.

Um 12. gr.

Hér er höfð hliðsjón af vilrði, sem brezku stjórninni hafði áður verið gefið um að skipberrar varðskipanna áminni sjálfir togaraskipstjóra, sem hafi reynzt brotlegir við lagaákvæðin um hülkun veiðarfæra, en leiði þá eigi fyrir dómara, svo framarlega sem skipherra þykist eftir öllum kringumstæðum geta verið viss um, að fiskiskipið hafi komið inn í landhelgina af afsakanlegri vangá, eða hafi farið inn í landhelgina af öðrum gildum ástæðum, óviðkomandi sjálfum veiðunum, enda hafi þá ekki dregið frekar en nauðsynlegt var að koma veiðarfærunum í lag. Þetta er í samræmi við dóma Hæstaréttar í slíkum málum og því engin ívilnun. Athygli skal og vakin á því, að sömmunarskyldan hvílir á sakborningi.

Um 13. gr.

Þeirri reglu hefir verið fylgt að sleppa skipum gegn tryggingu eftir að landhelgisbrot þeirra eru fullrannsökuð, enda í samræmi við ákvæði í kjöttollssamningnum frá 1924.

II. Um saltkjötsinnflutninginn til Noregs.

Um 14.—16. gr.

Að því er snertir ákvæði samkomulagsins um kjötinnflutninginn til Noregs, þá ber samningurinn með sér, að það kjötmagn, sem lægri tollurinn á að gilda fyrir, fer lækkaði, þannig að það á 5 árum kemst úr 13000 tunnnum niður í 6000 tunnur. Nemur þetta fyrstu árin um helmingi af meðalkjötútflutningi landsmanna. Varð ekki hjá því komið, ef samning skyldi gera, að ganga að slíku samkomulagsákvæði.

Jafnframt skal á það bent, að með samkomulaginu fekkst aðalinnflutnings-tollurinn á söltuðu íslenzku kindakjöti þegar í stað lækkaður úr 30 aorum pr. kg. í 15 aura pr. kg. (sbr. 14. grein), en þetta þýðir, að hin raunverulegu inn-

flutningsgjöld (að viðbættum ýmsum viðaukum) lækkuðu þegar í stað úr 57,08 aurum pr. kg. (63,93 kr. pr. tunnu) í 29,54 aura pr. kg. (33,08 kr. pr. tunnu). Hljóti samningurinn endanlegt gildi, lækkar aðalinnflutningstollurinn niður í 10 aura pr. kg., og fyrir íslenzkt saltkjöt frá haustslátrun 1932, sem innflutningstollur hefir verið greiddur af í Noregi, endurgreiðist tollmismunurinn (sbr. 15. grein), en sú endurgreiðsla mundi nema um 10 kr. pr. tunnu. Hversu há heildarupphæðin yrði, sem endurgreiddist, er ekki hægt að segja um með vissu, en ráðuneytið hefir þegar gert ráðstafanir til þess að fá nákvæmar skýrslur um saltkjötsútflutninginn til Noregs frá haustslátruninni síðastliðið ár. Í þessu sambandi er þó rétt að benda á, að nokkur hluti af því kjöti, sem flutt er til Noregs, selst þaðan án þess að innflutningstollur hafi verið greiddur (t. d. til skipa), þannig að sú tunnutala, sem yrði lögð til grundvallar fyrir tollendurgreiðslunni af Noregs hálfu, yrði eitthvað lægri en útflutningsskýrslur íslenzkar munu sýna. Meðalupphæðin, sem til endurgreiðslu kæmi til íslenzkra saltkjöts-útflytjenda, myndi því verða eitthvað lægri en 10 kr. pr. tunnu.

Norðmenn hafa aukið kjötframleiðslu sína stórum hin síðari ár og markaður fyrir innflutt kjöt því verið að smáþrengjast þar í landi. Takmörkun innflutningsins á að tryggja það, að hæsta markaðsverð fáið fyrir saltkjötið í Noregi á hverjum tíma.

Íslenzkir kjötframleiðendur hafa fyrir löngu séð fram á, að breyta verði til um kjötútflutninginn og hverfa smátt og smátt frá útflutningi saltkjöts. Í samningnum er gert ráð fyrir, að útflutningurinn til Noregs fari árlega minnkandi þangað til komið er niður í 6000 tn. Jafnvel þó þetta kjötmagn sé ekki mikið, þá er það nægilegt til að gera bændum í þeim héruðum á Íslandi unnt að stunda sauðfjárrækt, sem aðstöðunnar vegna verða að salta kjötið. En svo hagar til í Skaftafells-sýslum, nokkrum hluta Dalasýslu og Barðastrandarsýslu, og ennfremur í mörgum sveitum, sem ekki hafa svo mikla kjötframleiðslu, að svarað geti kostnaði að reisa frystihús til kjötfrystingar. Saltkjötsútflutningurinn verður bændum því að miklu liði enn um allmörg ár, þó ekki sé um meira magn að ræða en hér er gert ráð fyrir, og þó vonir manna um árangurinn af útflutningi á freðkjöti rætist.

III. Gildistaka, uppsögn o. fl.

Um 17.—18. gr.

Auk þess, sem áður hefir verið tekið fram um skilyrðin fyrir gildistöku samkomulagsins, skal bent á, að samkvæmt 17. grein þess er enn eitt skilyrðið það, að samningum milli landanna hafi verið komið í lag, annaðhvort með afturköllun uppsagnarinnar af Íslands hálfu, eða með því að gera nýjan verzlunar- og siglingasamning, er byggir á sömu meginreglum og samningarnir og yfirlýsingarnar, sem sagt hafði verið upp. Þar eð nú gildistaka samkomulagsins, sem frumvarp þetta ræðir um, á að vera grundvöllur og skilyrði af Íslands hálfu fyrir því, að hin fyrrgildandi samningsákvæði um verzlunar- og siglingavíðskipti Íslands og Noregs verði endurnýjuð, taldi ríkisstjórnin ekki rétt að hefja nú þegar samningaumleitunir um nýjan verzlunar- og siglingasamning milli landanna, og mun því hin leiðin verða farin, að afturkalla uppsögnina.

Í sambandi við þetta skal frá því skýrt, að að því er snertir yfirlýsinguna um gagnkvæman rétt til strandsiglinga, sem samkvæmt áður sögðu gekk úr gildi þann 8. jan. s. l., gáfu íslensku samningamennirnir norösku samningamönnunum yfirlýsingu um, að yfirlýsingin skuli ekki í framkvæmdinni ganga úr gildi fyrir en líðinn er frestur sá, sem settur er í 17. grein samkomulagsins.

Er þar svo ákveðið, að þau skilyrði, sem sett eru fyrir því, að samkomulagið gangi í gildi, skuli vera fyrir hendi í síðasta lagi þann 15. apríl næstkomandi. Frumvarp þetta þarf því að vera afgreitt fyrir þann tíma.

Loks skal bent á, að uppsagnarfresturinn er, samkvæmt 18. gr., 6 mánuðir, en auk þess ákvæði sett til þess að tryggja, að uppsögnin komi ekki, fyrir hvor-ugan samningsaðilann, á hinum óhentugasta tíma. Undantekning er þó frá þessu, sbr. niðurlag 6. gr.